

“Астана Медицина Университеті” АҚ
“Қоғамдық денсаулық сақтау” кафедрасы

Тақырыбы: Аурулардың халықаралық
жіктелуі

Орындаған: Аманбек Д.Т.
Қабылдаған:
Топ: 501ҚДС

Астана 2017

Жоспары:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

1. Аурулардың халықаралық жіктемесі туралы түсінік
2. АХЖ мақсаты, міндеттері және қолдану аясы
3. АХЖ мерзімді шолу
4. АХЖ сипаттамасы
5. Аурулардың халықаралық статикалық жіктемесі
6. ДДҰ рөлі

III. Қорытынды

VI. Пайдаланылған әдебиеттер

Аурулардың халықаралық жіктемесі

- Аурулар мен денсаулыққа байланысты мәселелердің халықаралық статистикалық жіктемесі ([ағылш. *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems*](#)) — [денсаулық сақтаудың](#) жетекші [статистикалық](#) және [жіктемелік](#) негізі ретінде қолданылатын құжат. Әр бір он жыл сайын [Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының \(ДДСҰ\)](#) бақылауымен қайта қаралып отырады. Аурулардың халықаралық жіктемесі методикалық әдістер мен материалдардың халықаралық салыстырымдылығының бірлігін қамтамасыз ететін нормативтік құжат болып табылады

Аурулардың халықаралық жіктемесі

- Қазіргі кезде "Аурулардың халықаралық жіктемесінің оныншы қайта қарауы" (**АХЖ-10**, *ICD-10*)
- Қазақстан денсаулық сақтау саласының ақпараттық жүйесінде АХЖ-10 қолдануды 2010 жылдан бастады
- .

АХЖ мақсаты

- АХЖ мақсаты – жүйелеген тіркеу, сараптама, әр түрлі уақытта әр түрлі мемлекеттер мен аймақтардан алынған өлім мен аурушандық жайлы мәліметтерді салыстыру мен интерпретациялау үшін жағдай жасау. АХЖ аурудың немесе басқа да денсаулыққа байланысты мәселелердің диагнозынын ауызша тұжырымдамасын мәліметтерді сақтауға, пайдалануға және талдауға қолайлы әріптік-сандық тұжырымдамаға айналдыру үшін қолданылады.

Халықаралық статистикалық жіктеу

- Халықаралық статистикалық жіктеу (АХЖ) денсаулық сақтау қызметі мен денсаулық сақтау мекемелері үшін ақпаратты статистикалық дамуының басты құралы болып табылады. Ол халықтың сырқаттанушылық зерттеу нәтижелері әдіснамалық бірлігі мен салыстырмалылығын, өлім және елдің ішінде және елдер арасындағы екі медициналық нысандар, емдеу туралы себептерін көрсетеді.

АХЖ мерзімді шолу

- АХЖ мерзімді шолу - Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ) мен біздің еліміздің заңнамалық міндеттерін бір белсенді халықаралық статистикалық құжат және денсаулық сақтау объектілерін, оның қызметін жүзеге асыру жетілдіру тартылған
- Аурулардың халықаралық жіктемесінің және сабақтас Денсаулық сақтау (МКБ - 10) Қазіргі уақытта оныншы қайта қарау, ДДҰ қаңтарда енгізілді 1993 г.

Медицинада қолданылатын емдеу шаралары

- Медицинада қолданылатын емдеу шаралары
- *International Classification of Procedures in Medicine (ICPM)* [Медицинадағы емдеулердің Халықаралық жіктелуін (МЕХТ)] ДДҰ екі томмен 1978ж. жариялады [6]. Ол диагностикалық, сақтандыру, терапевттік, рентгендік-радиологиялық, дәрі-дәрмектік, хирургиялық және зертханалық емдеулерді қамтиды. Бұл жіктелу бірқатар елдермен қабылданды, ал басқа елдер оны хирургиялық операциялардың жеке ұлттық жіктелуін жасауда негіз ретінде қолданды.

АХЖ СИПАТТАМАСЫ

- 1989ж. кеңесуде Ынтымақтасушы орталықтардың басшылары бұл тізімнің хирургиялық емдеулер статистикасының ұлттық басылымдары үшін нұсқаулық ретінде қызмет ете алатындығымен, сондай-ақ мәліметтердің халықаралық салыстырмалылығын жеңілдететіндігімен келісті. Бұл тізімді, сонымен қатар, хирургиялық емдеулердің салыстырмалы ұлттық жіктелуін жасауда негіз ретінде қолдану қажет. Тізіммен жұмыс жасау одан әрі жалғастырылады, бірақ ол тек АХЖ-10 жарық көргеннен кейін ғана жарияланатын болады. Ал бұл арада аталған тақырыпқа басқа да тәсілдер қалыптастырылуда. Олардың кейбіреулерінде нақты ұғымдарға (мүше, әдіс, тәсіл және т.б.) арналған бекітілген жиек, автоматты түрде жаңару мүмкіндігі мен бірнеше мақсатта пайдалану мүмкіндігін беретін иілімділік сияқты жалпы сипаттамалары бар.
Еңбекке қабілеттік және әлеуметтік жеткіліксіздіктің төмендеуінің, бұзылуларының халықаралық жіктелуі (ЕҚ және ӘЖБХТ)
Аурулардың салдарына қатысты (зақымдану мен бұзылуларды қоса алғанда) жіктелу жөніндегі бұл нұсқаулықты 1980ж. ДДҰ ағылшын тілінде жариялады. Кейін ол көптеген тілдерге аударылды. ЕҚ және ӘЖБХТ бір-бірінен ерекшеленетін үш жіктелуден тұрады, олардың әрқайсысы аурудың түрлі салдарына қатысты болып келеді.

АУРУЛАРДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТАТИСТИКАЛЫҚ ЖІКТЕМЕСІ

- Әлеуметтік жеткіліксіздіктің жіктелуі жеті өлшеуіштен тұрады: алты негізгі, олар өмір сүру үшін әрекет етудің қағидалары деп аталған, және бір өлшеуіш – басқа бір әлеуметтік жеткіліксіздік деп аталып, өмір сүру үшін әрекет ету қағидаларына қосылмаған. Әрбір өлшеуіште бір белгіден тұратын шкала қолданылады. Бұл жіктелу индивидуумдар жіктелуі болып табылмайды. Бұл адамның еңбекке қабілеттігінен айырылуымен оны, басқа адамдармен салыстырғанда, қоғамда қабылданған нормалар тұрғысынан тиімсіз күйде қалдыратын жағдайлардың жіктелуі. Бұл жіктелуде алфавиттік көрсеткіштер қарастырылмаған.

ДДҰ рөлі

- Жоғарыда сипатталған жіктелулердің көпшілігі үкіметтік емес ұйымдардың, басқа да ұйымдардың, ДДҰ бөлімдері мен бөлімшелері арасындағы өте тығыз ынтымақтастықтың нәтижесі болып табылады. Бұл ынтымақтастық ДДҰ-ның арнайы бөлімшесін бағдарлайды, ол жалпы басшылықты қамтамасыз етіп, кеңес беруде көмек көрсетеді.
- ДДҰ АХЖ-ның қолдану аясын кеңейтіп, санитарлық статистика мәліметтерінің салыстырылымдығын жеңілдететін арнайы нұсқаларды жасауға септігін тигізеді.
- АХЖ-10 нұсқаларын дайындауға мүдделі тұлғалар нақты нұсқаның мақсаттары айқын қалыптастырылған кезде-ақ бірден ДДҰ-дан кеңес алулары қажет. Жіктелу тұқымдастығының түрлі компоненттерін жасауға деген бағдарланған тәсіл қажет емес қайталауды болдырмауға мүмкіндік береді.
-

Қорытынды

Қорытындылай келе, жүйелеген тіркеу, сараптама, әр түрлі уақытта әр түрлі мемлекеттер мен аймақтардан алынған өлім мен аурушандық жайлы мәліметтерді салыстыру мен интерпретациялау үшін жағдай жасау. АХЖ аурудың немесе басқа да денсаулыққа байланысты мәселелердің диагнозынын ауызша тұжырымдамасын мәліметтерді сақтауға, пайдалануға және талдауға қолайлы әріптік-сандық тұжырымдамаға айналдыру үшін қолданылады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2009 жылғы 19 қазандағы № 543 бұйрығы
2. Аурулардың Халықаралық жіктемесінің 10-қайта қарауына сәйкес өлім себептерін кодтау сапасын жақсарту жөніндегі шаралар туралы
Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
Жауапты хатшысының 2013 жылғы 31 желтоқсандағы № 773 бұйрығы
3. Ed: - «отандық медицинаның тәжірибесінде Аурулар мен денсаулыққа қатысты халықаралық статистикалық жіктемесі, Оныншы қайта қарау (10 ICD) пайдалану» Toolkit. Kakorina БӨ, М.В. Максимов, Mishnev НҚ соавт., Мәскеу, 2012
4. Аурулар, АХЖ-нің Халықаралық жіктеу -. 10. электрондық нұсқасы